

Fővárosi Törvényszék
10.B.80/2024/401.

A Fővárosi Törvényszék Budapesten, 2024. március 25. napján – tárgyaláson kívül – megvitatta az alábbi

v é g z é s t :

A védeltségi igazolással visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt [REDACTED] ellen indult büntetőügyben a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021 (V.1.) Kormányrendelet alaptörvény-ellenességének megállapítása és alkalmazásának kizárása végett az Alkotmánybíróságnál egyedi normakontroll eljárást kezdeményez, egyúttal a büntetőeljárást felfüggeszti.

A végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Nyomozó Ügyészség a 2024. február 26. napján kelt és a törvényszékre 2024. március 4. napján érkezett, 7.Nyom.498/2023/65. számú vádiratával [REDACTED] I. rendű vádlott és – [REDACTED]

[REDACTED] vádlottak kivételével – valamennyi vádlott-társa ellen vádat emelt a védeltségi igazolással való visszaélés elleni fellépésről szóló 220/2021 (V.1.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 1. §-ában megállapított védeltségi igazolással visszaélés büntettének elkövetése miatt.

A 2021. május 2. napján hatályba lépett Kormányrendelet 1. §-ában foglalt rendelkezés szerint: (1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 4. § (1) bekezdésétől eltérően, aki a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védeltség igazolásáról szóló kormányrendeletben meghatározott

- a) hamis közokiratot vagy magánokiratot készít,
 - b) közokirat vagy magánokirat tartalmát meghamisítja,
 - c) hamis, hamisított vagy más nevére szóló valódi közokiratot vagy magánokiratot felhasznál,
 - d) információs rendszerbe adatot jogosulatlanul vagy jogosultsága kereteit megsértve bevisz, megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz,
- büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott

- a) közokiratot, magánokiratot forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, vagy
- b) bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő jelszót vagy számítástechnikai programot készít, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik.

A Kormányrendeletet az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében rögzített hatáskörében alkotta meg a Kormány, miszerint a Kormány a veszélyhelyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 27/2021. (I. 29.) számú Kormányrendelettel, mely 2021. február 8. napjától 2022. május 31. napjáig volt hatályban.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 01915 - 0 / 2024		
Érkezett: 2024 ÁPR 11.		
Ez a dokumentum a bírósághoz		
☐ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 1	Kezelőiroda: [Signature]

Fővárosi Törvényszék
10.B.80/2024/401.

A Kormányrendelet megalkotására veszélyhelyzetben került sor, vagyis a különleges jogrendi normaalkotás ezen általános alkotmányos feltétele teljesült. E mellett ugyanakkor szükséges vizsgálat tárgyává tenni azt is, hogy a különleges jogrendben meghozható intézkedéseknek az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésben rögzített alkotmányjogi határait megtartva járt-e el a jogalkotó a Kormányrendelet elfogadása során. Mely korlátozás értelmében veszélyhelyzetben kizárólag sarkalatos törvényben részletesen meghatározott keretek között lehet törvények alkalmazását felfüggeszteni, törvényi rendelkezésektől eltérni, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozni.

A veszélyhelyzettel kapcsolatban a sarkalatos törvényi rendelkezéseket a Kormányrendelet hatálybalépésének idején a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 45-51/A. §-ai foglalták magukban.

A Kat. 45-51. §-ai taxatív módon meghatározták azokat a rendkívüli intézkedéseket és szabályokat, amelyeket a Kormány bevezethet veszélyhelyzetben. Ezen felhatalmazó rendelkezések nem biztosítottak lehetőséget a Kormánynak arra, hogy veszélyhelyzetben rendeleti úton eltérjen a törvényben rögzített hatályos büntető anyagi jogi rendelkezésektől. Ennek megfelelően a Kormányrendelet a jogalkotói hatáskör alapjaként nem is a Kat. 45-51. §-aira, hanem a Kat. – koronavírus-világjárványra tekintettel megalkotott – 51/A. §-ára hivatkozott, melynek értelmében:

(1) A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében kihirdetett veszélyhelyzetben – a 21–24. alcímben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

(2) A Kormány az (1) bekezdés szerinti jogkörét – a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan – a humánjárvány megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja.

Az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésének értelmezéséből az következik, hogy bár a rendkívüli helyzet rendkívüli intézkedések meghozatalát teszi lehetővé, az alkotmányozónak azonban nem volt célja a különleges jogrendi jogalkotót felhatalmazni arra, hogy a veszély leküzdésével össze nem függő alapjog-korlátozást vezessen be, sem arra, hogy egyes alapjogokat jobban korlátozzon, mint amennyire a rendkívüli körülmény indokolja. Ugyanis korlátlan vagy korlátozhatatlan hatalom eleve ellentétes az Alaptörvény szellemiségével, még különleges jogrend idején is. (15/2021. (V. 13.) AB határozat [32]-[35]) A hatalmi korlátok érvényesülésének elengedhetetlen eszköze azon alkotmányos követelmény teljesülése, miszerint a különleges jogrendi hatalomgyakorlás feltételeit előzetesen sarkalatos törvényben kell részletesen rögzíteni. Ugyanis ezen feltételek teljesülésének hiányában a különleges jogrendben bevezetett normák, intézkedések az alapjogok és az egyéb alkotmányos rendelkezések érvényesülése terén kiszámíthatatlan állapotot teremtenek, mely ellentétes a jogbiztonság – Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó – jogállami garanciájával.

A Kat. 51/A. § (2) bekezdése értelmében a törvényhozó a veszélyhelyzeti kormányrendelet szabályozásával szemben elvárja, hogy az a veszély elhárításához szükséges és a veszéllyel arányos legyen.

A veszélyhelyzet jogintézményének célja az, hogy rendkívüli intézkedéseken keresztül biztosítsa az állami intézményrendszer működőképességét olyan körülmények között, melyek az államszervezet alapműködése mellett nem kezelhetők. Általánosságban elmondható, hogy a koronavírus-járvány leküzdése, ezen belül az egészségügyi, társadalmi és gazdasági hatásainak a csökkentése, a károk enyhítése olyan célok, amelyek a rendkívüli intézkedéseket igazolhatják. Azonban ilyen absztrakt módon a szükségesség kérdése nem válaszolható meg. Ugyanis jelen esetben arra a konkrét kérdésre kell választ adni, hogy az öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő védettségi igazolással visszaélés bűncselekményének létrehozása szükséges volt-e koronavírus-járvány kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása érdekében.

Utóbbi körülmény vizsgálata tekintetében meghatározó jelentősége van annak, hogy a védettség igazolása milyen szerepet töltött be a koronavírus-járvány elleni küzdelemben. Másként megfogalmazva, volt-e a védettségi igazolásnak, mint okiratnak önmagában az általa tanúsított tény jellegéből következően – a hozzá kapcsolódó további joghatások rögzítése nélkül – olyan jelentősége a koronavírus-járvány közepette, ami indokolta az azonnali és fokozott büntetőjogi védelmet? Az elmondható, hogy pusztán a koronavírus elleni védettséget igazoló okirattal összefüggő visszaélések megelőzése, amennyiben az okirat semmilyen módon nem kapcsolódik a járvány felszámolását célzó intézkedésekhez, még a járvány idején sem tehetette szükségessé a rendkívüli intézkedések bevezetését. Ezért a Kormányrendeletben szükséges lett volna valamilyen módon rögzíteni azt, hogy az 1. §-ban írt elkövetési magatartások megvalósítása akkor tényállásszerű és így büntetendő, ha az elkövetés tárgyához meghatározott járványügyi intézkedések kapcsolódnak, vagy az elkövetési magatartás célzata az ilyen járványügyi intézkedések kijátszása. A szabályozás csak úgy maradhatott volna az alkotmányos értelmezési tartományban, ha nem csupán általánosan hivatkozik a védettségi igazolásra, hanem valóban valószínűsíti, hogy milyen járványügyi intézkedések kerülhettek veszélybe a koronavírus elleni védettség igazolása körében elkövetett visszaélésekkel. Ennek elmaradása ugyanis aláássa a szabályozás szükségességét, ami a rendkívüli jogalkotás feltétele.

A Kormányrendelettel a veszélyhelyzeti jogalkotó tehát úgy tért el a Btk. 4. § (1) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezéstől, hogy ennek során nem tett eleget az irányadó sarkalatos törvényben, azaz a Kat. 51/A. § (2) bekezdésében foglalt szükségességet előíró kritériumnak. Ennek eredményeként a megalkotott jogszabály nincs összhangban az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal, így az alaptörvény-ellenes.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 489. § (1) bekezdése alapján a bíróság az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy indítványra kezdeményezheti.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése értelmében, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy

Fővárosi Törvényszék
10.B.80/2024/401.

alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Mindezekre tekintettel a törvényszék az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 489. § (1) bekezdésében foglaltakra – a büntetőeljárást felfüggesztette a Kormányrendelet alaptörvény-ellenességének megállapítása és jelen büntetőügyben történő alkalmazásának kizárása érdekében.

A végzés elleni fellebbezési jogosultságot a Be. 535. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. március 25.

A kiadmány hitelesül:

Dr. Nyilas Levente s.k.
bíró